

# ውጥን ዲፕሎማሲ ምትላል ውሽጣዊ ሰነድ ወያነ እንታይ ይባሉ?

አብ ልዕሊ ኤርትራ “እገዳ” ንምውሳኔ ብወያነን ኣሳሰይቲን ዝተፈጸመ ዓሎቓ፡ ነብ ግዜ ናብ ግዜ ዕርቃት እናወጸን እናተበለለን ክመጽእ ጸኒሑ ኣሎ። ከም ውጽኢቲ ድማ፡ ኣብ ርእይቶ ዝተፈላለዩ ወገናት፡ “እገዳ” ናይ ምልዓል ቃና እናለዓለ ይኸይድ ኣሎ። እዚ ምዕባሊታት’ዚ፡ ኣብ ልዕሊ ተም ብዲፕሎማሲ ሓሳትን ምትላልን፡ ባይቶ ጸጥታ ሕቡራት ሃገራት፡ ዘይኖትሓውን ዘይቅተዕን ውሳኔ ከኸልፍ ዝደረገኑ ወያነን ኣሳሰይቲን ክፈጥሮ ዝኸኸል ሻቕሎት ርዳኤ እዩ። ኣብ ክፍላ ለካቲት፡ ነብ ቤት ጽሕፈት ሚኒስትር ዲኤታ ኣህጉራዊ ጉዳያት ወያነ ናብ ኩሎም ኣብ ወጻኢ ዝርከቡ ሚኒስትራት ዝተላእከ ዘዋሪ መልእኽቲን ናይ ስራሕ መምርሒን ዝህ ተርባጽ’ዚ ከምኡ’ውን ወያነ ኣብ ፖለቲካዊ፡ ዲፕሎማሲያዊን ዜናዊን ዘመተ ዝኸተሎ ናይ ምትላል ጸወታ ኣጉሊሑ ዘርእ እዩ።

ሚኒስትሪ ዜና፡ ተግዘብቲ ምሉእ ስእሊ ምእንቲ ክወሰዱ፡ ቀጥታዊ ትርጉም ናይቲ ብጃንቋ ኣምሓርኛ ዝተጻሕፈ ውሽጣዊ ሰነድ ወያነ እንሆ ከምዘለዎ የቐርቡ-

ልኡኽ/ ኣብያተ ጽሕፈት ቐንሳላ፡ ኩሎም ጀነራል ዳይሬክቶራት፡ ኣብያተ ጽሕፈት፡ ማእከል፡ ነብ- ቤትጽሕፈት ክቡር ሚኒስትር ዲኤታ (ኣህጉራዊ መዳይ) ርእሰገር- ኤርትራ ነብ ባይቶ ጸጥታ ሕቡራት ሃገራት ዝተመሓለፈሉ ውሳኔታት እገዳ ንክልዓለሉ እተካይዶ ዘላ ጸዕሪ ንምብርጃን እገዳታት ብዘገባእ ኩነታት ተፈጻምቲ ንክኾኑ ክገበር ዘለዎ ምንቅስቃስን ብዘምልከት ነብ ላዕለዊ መሪሕነት ዝተውሃበ መምርሒ.

ኣብዚ እዋን’ዚ መንግስቲ ኤርትራ ብባይቶ ጸጥታ ሕቡራት ሃገራት ዝተበየሉ ውሳኔታት እገዳ ከምዘልዓሉ ንምግባር ዝተፈላለዩ ዲፕሎማሲያዊ ንጥፈታት ኣብ ምክያድ ደርኹዩ፡ ኤርትራ ውሳኔታት እገዳ ኣብ ልዕሊ ኣብ ዝተከሰተ ጀሚራ፡ ኣብ ክልልና ኣብ ዘለዎ ሃገራት ንዝከብሩሎ ጸራሳዎም ግብረ-ብረውያንን ዘይሕጋውያን ወድባትን ብዘተፈላለዩ ኣገባብ ደገፍ ብምሃብ ነቲ ተገቢሩሉ ዘሎ እገዳ ትጥሕስ ኣብ ርእሲ ምህላዎ፡ ነብዚ ተግባራታ’ዚ ከይተቐጠቡ፡ ኣብ ዝተሰፈሩ ቀረባ ግዜ እቲ ኣብ ልዕሊ ዝተመሓለፈ እገዳ ንክልዓለሉ ናብ ዝተፈላለዩ ሃገራት ብምንቅስቃስ እቲ እገዳ ቅነዕ ከምዘይነካ ከተጸምን ትፍትን ከምዘላ ሓበሬታታት ይጸምቱ። እዚ ምንቅስቃሳት’ዚ ብቐጻሊ እናሓየሉ ከምዘኸይድ ይግመት።

\*\*\*  
**ሰነድ 1.**  
**ሰነድ 13 - 2006**  
**መዘኻኸሪ**

ናብ- ኤምባሲ ኢ.ፌ.ድ.ሪ/ቀዋሚ

**የተ.መ.ድ ፀጥታ ምክር ቤት በኤርትራ ላይ ያላለፋቸው የማዕቀብ ውሳኔዎች አተገባበር**

**አገዲጠናክር ለማስቻል የተዘጋጀ አቅድ**

**የፀጥታው ምክር ቤት በኤርትራ ላይ ያላለፋቸውን የማዕቀብ ውሳኔዎች አተገባበርና ቀጣይነት አስመልክቶ የምክር ቤቱ አባላትን ለማነጋገር አገዲረዳ የተዘጋጀ መነሻ ጽሑፍ /concept note/**

የካቲት 13 ቀን 2006 ዓ.ም.

**ማስታወሻ**

ለ : ኢ.ፌ.ድ.ሪ ኤምባሲ/ ቋሚ መልዕክተኛ / ቐንሰላ ጽ/ቤቶች  
: ሁሉም ዳይሬክቶሬት ጀነራሎች/ ጽ/ቤቶች/ ማዕከል

ከ : ክቡር ሚኒስትር ዲኤታ ጽ/ቤት (ኣህጉራዊ ዘርፍ)

ጉዳዩ:- ኤርትራ በተ.መ.ድ የፀጥታው ምክር ቤት የተጣሉባትን የማዕቀብ ውሳኔዎች ለማስገባት የምታደርገውን ጥረት ለማክሸፍና ማዕቀቦቹ በተገቢው ሁኔታ ተፈጻሚ እንዲሆኑ ለሚደረገው እንቅስቃሴ ከበላይ አመራር የተሰጠውን መመሪያ ይመለከታል።

በዚ ምክንያት፡ ኣብ ቀንዲ ቤትጽሕፈት ዘለዉ ክፍልታት ስራሕን ኣብ ወጻኢ ዝርከቡ ኤምባሲታትን ብውጥን ዝተደገፈ ዲፕሎማሲያዊ ስርሓት ብምክያድ፡ ንዕላማታት ኤርትራ ከበርዕኑ ስለዘገባእ፡ ዝህ ክኸገዝ ዝኸኸል ዝተፈላለዩ ምድላዎት ክኸዩዱ ጸኒሑም ኣለዉ። ኩሎም ዳይሬክቶር ጀነራላትን ኣምባሲዶታትን ዕላማ ዲፕሎማሲያዊ ዘመተታትና ንምዕዋት፡ ነቲ ኣቐዲሙ ዝተዳለወ ውጥን መሰረት ብምግባር፡ ዳይሬክቶር ጀነራላት ንዘምልከቶም ኣብ ውሽጢ ሃገር ዘለዉ ኤምባሲታት ወጻኢን ኣህጉራዊ ወድባትን፡ ኣብ ወጻኢ ዝርከቡ ኤምባሲታትና ድማ ኣብ ዝርከቡሉ ሃገር፡ ብፍሉይ ንቤትጽሕፈት ዝምድናታት ወጻኢን ካልኣት እቲ ጉዳይ ዝምልከቶም ኣካላትን ብምልላይ፡ እቶም ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ዝተወሰዱ ውሳኔታት እገዳ ንክይልዓሉን ብዘገባእ ተፈጻምቲ ዝኾንሉ ኩነታት ንምፍጥርን ናይ ምእማን ስራሕ ከካይዱ ትጽቢት ይግበር።

ንጉብረውነት ናይዚ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሰ ዲፕሎማሲያዊ ንጥፈታት ዝሕግዙ ሰነዳት፡

1. Concept Note
2. Aide Memorie
3. Action Plan
4. Talking Points
5. ናይ Un monitoring Group July 2013 ጸብጻብ Excerpt ምስቶም ማዕቀባት ዝተሓሰሩ ውሳኔታት ሕቡራት

ሃገራት፡ ኢጋድን ሕብረት ኣፍሪቃን፡ ብኢ.መ.ድላ ዝተላእከልኩም ክኸውን እንክሉ፡ ዳይሬክቶር ጀነራላትን ኤምባሲታትን ምስዚ ጽሑፍ’ዚ ከም ጥብቆ ቀረቡ ዘሎ ውጥን መጠባቢ ብምግባር፡ ናይ ነፍሲ-ወከፍ ምክር ወጥንን መደብን ብምውጻእ፡ ብመሰረት’ቲ ውጥን ናይ ዝተሰላሰሉ ተግባራት ቅዳሕ፡ ኣብ ነፍሲ-ወከፍ ክልተ ቕኝ (ኣብ መፋርቕን መወዳእታን ወርሒ) ናብ ቤት ጽሕፈት ክቡር ሚኒስትር ዲኤታ ፖለቲካዊ ጉዳያትን ናብ ዝምልከቶም ዳይሬክቶር ጀነራላትን ኤምባሲታት ድማ ናብ ዝምልከቶም ዳይሬክቶር ጀነራላት፡ ናብ ቤትጽሕፈት ክቡር ሚኒስትር ዲኤታን ዳይሬክቶር ጀነራል ኣህጉራዊ ወድባትን ክልእኩ፡ ብክቡር ሚኒስትር ዲኤታ መምርሒ ተሞሂቡ ከምዘሎ ነፍልጥ።

**ጥብቆታት- ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሱ**

**ቅዳሕ- ንቤትጽሕፈት ክቡር ሚኒስትር ንክቡራን ሚኒስትራት ዲኤታታት**

ብዘምልከት፡ ምስ ኣባላት ባይቶ ጸጥታ ንምክርራብ ክኸገዝ ዝተዳለወ መጠባቢ ጽሑፍ (Concept Note) መእተዊ ባይቶ ጸጥታ ሕቡራት ሃገራት ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ዘሕለፎም ናይ እገዳ ብይናት (ውሳኔታት) ብዘገባእ ኣብ ግብሪ ክውዕሉን ንመጻኢ ዝይዳ ጸኒዖም ክቐጽሉን ምእንቲ፡ ንቐወምትን ተተካእትን ኣባላት ናይቲ ባይቶ ብሓድሽ ኣቀራርባ (New Approach) ብምቕራብ ዲፕሎማሲያዊ ምንቅስቃስ ምክያድ ኣድላዩ ኮይኑ ተረጊሱ ኣሎ። ባይቶ ጸጥታ ዘሕለፎም ውሳኔታት ብትኽክል ንምግባርም ኣባል ሃገራት ወሳኒ ተራ ከምዘለወን ይፍለጥ። ኣባላት ባይቶ ጸጥታ እውን ነቶም ውሳኔታት ነብ ምትግባር ሓለፎም፡ ተጠናኺሮም ከምዘቐጽሉ ኣብ ምግባር፡ መተካእታ ዘይብሉ ኣስተዋጽኦ’ዩ ዘለዎም።

ቅድሚ ሕጂ ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ዝተነበሩ እገዳታት ኣብ ግብሪ ክውዕሉ ዝኸኸሉ ብኣውራኡ ኤርትራ ብኣትኽተሎ ዝኸበረት ዕላዊ ጽልኢ ናይ ምእከታር ኣካይዳ - ኣብ ኢጋድ ብዘተፈጥረ ውሽጣዊ ሓድነት ምንባዩ ኣይርሳዕን። ኣብ መሰረሕ ምድላውን ምጽዳቕን ብይን (Resolution) ቁጽሪ 1907፡ ኡጋንዳ፡ ጂቡቲን ሶማሊን ዝተጻወታኦ ተራ፡ ኣብ ብይን (Resolution) ቁጽሪ 2023 እውን ናብ ዓይ ገጽ ይቐጽል

**መዓልታዊት ጋዜጣ**

**አሰናዳኢ**

ሳምሶን ሃይለ  
saha@zena.gov.er  
ቁ.ስ 116266/201820(2220)

**ም/አሰናዳኢ**

ብንያም ፍሰሃጽዮን  
bife@zena.gov.er  
ቁ.ስ 201820(2217)

ፋክስ: 127749 - ቁ.ሳ.ጳ. 247  
hadas@zena.gov.er

**ምዝርጋሕ ጋዜጣ**

ቁ.ስ. 125394-08204224

**ምልክታ**

ቁ.ስ. 125013 - ቁ.ሳ.ጳ. 1284

**ሊይ-አውት**

ኤደን ሃብተአብ  
ነቢያት ጸጋይ  
ሳምራዊት መለሰ

የውሃንሰ ሃይለ  
ምስጋና ተግባር

**ሰነድ 2**

ንኣተገብብራን ቀጻልነትን ናይቶም ባይቶ ጸጥታ ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ዘሕለፎም ብይናት እገዳ

# ውጥን ዲፕሎማሲ ...

## ውጥን ስርዓት ወይን እንታይ ይባሉ?

ክብረ ገብረ ገብረ

አብ ርእሲ'ቲ ናይ ኢትዮጵያ ናይ ጂቡቲን ኬንያን ተሳትፎ ጉላሕ እዩ ነይሩ።

አብ ርእሲ ናይ ኢጋድ ሓድነት፣ ተቋራጫ ጉጅለ (ጥንታዊ ግሩፕ) ቡባሌኦታ ዘቐርቦም ዘኮሩ'ዎ፣ ቡባሌኦታ ተቐባልነት ዘረገገ፣ አብ ጭቡጥ መርትዖ ዘተመርኩሱ አብ ልዕሊ ኤርትራ ተወሳኺ እገዳ ክትግበር ዘመልሱ ጸብጻባት ዘተጸወቱም ተራውን ቁልፊ ምንጥሩ አይዘንጋዕን። ውሳኔ ቁጽሪ 2023 (2011) ድሕሪ ምሕላፍ'ውን፣ ተቋራጫ ጉጅለ ናይ ምቁጻጻር ስርሑ ዘቐጸለ ክኸውን ከሎ፣ አብ ሓምሌ 2012ን ሓምሌ 2013ን ዘርዘራዊ ጸብጻብ ምቕራቡ ይዘከር።

አብ ሓምሌ 2013 ዓ.ም. ዘወጸ ጸብጻብ መንግስቲ ኤርትራ ንኣልባብ ዘሆነ ዘኮረ ቅሉዕ ደገፍ እኳ እንተነከሩ፣ ቡባሌኦታ መንገዲ ከምዘቐጸሉ፣ አብቲ ኮቢ ንዘርከቡ አዕውጡ ሓይልታት ዘሆነ ኩሉ መዳያዊ ሓገዝ ከምዘቐጸሉ ዘንጽር'ዩ ዘኮረ። እቲ ጸብጻብ አብ ርእሲ'ዚ መንግስቲ ኤርትራ ዘቐመሉ ሚላ ኮንትራባንድ አቃሊዑ እዩ። እዚ ከኣ መንግስቲ ኤርትራ ናይ ታክቲክ ለውጢ እምበር ናይ ስትራቴጂ ለውጢ ከምዘይገበረ ዘርኢ ምዃኑ አብቲ ጸብጻብ በሪህ። ይኹንም እንኳ ክብ ፊደረሽን ፍላጎ (እንተላይ ክብ ፓኪስታን) “እቲ ጸብጻብ ሚዛናዊ አይነትን” ዘብል ነቐፊታ ከምዘቐረበሉ፣ ካልኣት አብቲ ሪፖርት አሰጣጥ ሕይወት አገብብ ተጠቐሱ አሎ ዘበላ ሃገራት ኢጣልያ፣ ኖርወይ፣ ኬንያን ሶማሊን እውን ቅሬታኣን ምግልጻን ይዘከር።

ሰለዘኹን ብወገን ኤርትራ ዘኸነ ናይ ፖሊሲን ባህርይን ለውጢ አብ ዘይመጸሉ ኩነታት፣ እገዳ ንምዘላቕ ዘግበር ዘሎ ምንቅስቃሳት ንምዕጋትን ነቲ እገዳ ተፈጻሚ ንምግባርን ውሁድ ምንቅስቃሳት ምክያድ ልዑል ትኩረት ዘድልዩ ዕምም እዩ።

### 1. ብወገን ኤርትራ ዘኸነ ዘሎ ምንቅስቃሳት

አብዚ ግዜ'ዚ ብገለ ወገናት፣ መንግስቲ ኤርትራ ደኺሙ እዩ - ናይ ምልምም ኩነታት እውን የርኢ አሎ። ብኻልእ ወገን ደማ ንኤርትራ ክብ ማሕበረ-ሰብ ዓለም ምግልል ንዘዘበ ይገድእ ሰለዘሎ - ባይቶ ጸዋታ አተሓሕዝኡ ልሰልሰ እንተዘብል ዘብል ሓሳብ ይመጽእ አሎ። ብዘሰባ'ዚ፣ ናይ አመሪካ ናይ ጉዳያት አፍሪቃ ተሓጋገዚ ሚኒስተር ብዘኮረ ሚኒስተር ሄርማን ኮሆን ዘተጸሕፈ ጸሑፍ

ምጥቃስ ይካሄድ። አብ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ንጉዳያት አፍሪቃ ክብ ዘከታተሉ አካላት እውን፣ ኤርትራ ብቐጠባውን ፖለቲካውን ምክንያታት መርገጺ እና'ልዘበት ሰለዘኸነት፣ ምስኡ ዘዳረግ ምላሽ የድሊ አሎ ዘብሉ ርእይቶታት ከሰምዑ ጀሚሮም አለው። አብ ኮቢ ኮንግረሰን ባይቶ ዘምድናታት ወጻኢን አመሪካ አብ ዘአመሰሉ ትላላት'ውን ዘዚ ዘመሰል ርእይቶ ይቀላቐል አሎ። ክሳብ ሕጂ ንትግባር ናይቲ እገዳ ክብ ሃገራት አፍሪቃ (አቐድም አቢሊን - ኡጋንዳ ብይን 1907፣ ጋቦን ደማ ብይን 2023 አብ ምጽዳቕ፣ አብዚ ቀረባ እዋን ከኣ ሞርኮ ንአተገባብራኡ ብዘምልከት እዋናዊ ሓበሬታ አብ ምሃብ) ምሉእ ደገፍ ዘሃፍ ሃገራት ምዃንን አይርሳዕን። ካልእ አተኩር ዘድልዩ ጉዳይ፣ ኤርትራ ብኢተርኢዮ መታለሊ ዲፕሎማሲያዊ መጥቃዕቲ (Deceptive Charm Offensive) እቲ አብ ውሽጢ ኢጋድ ንኤርትራ ብዘምልከት

ገበርኦብ አብ ፓሪስ ዘፈጸም ምብጻሕ ብኣብነት ክጥቀሱ ይኽእሉ። ሰለዘልግን ኤርትራ ምስ ተቋራጫ ጉጅለን ምስ አሶ-መንበር ኮሚቴ እገዳ (አምባሰር ኮርያ) ን አብ ታሕሳስ 6/7 አብ ፓሪስ ዘገበርዎ ዘርርብ አካል ናይዚ ይመስል። እዚ ምንቅስቃሳት'ዚ፣ ምስ ማሕበረ-ሰብ ዓለም ናብ ዘለምም ርክብ ዘግለመ እኳ እንተኹን፣ ቀንዲ ዕላማኡ ግን ናይ እገዳ ጉዳይ ምዃኑ ስድራ-ጥር አይነትን። ብወገን ውድብ ሕቡራት ሃገራት እውን ክብ ናይ ቅድሚ ሕጂ ብዘተፈልየ መልክዕ - ብወገን ኤርትራ (እንተላይ አብ ፖለቲካ) ናይ ምትሕግጋዝ ድሉት ከምኣተራ እዩ ዘገልጹ ሓበሬታታት አለው።

ብአጠቃላይ፣ ንእገዳ ብዘምልከት ዘሎ አሉታዊ አመለካኸታ - ብፍላይ ደማ አብ ኮቢ'ተን አብ ምልማዕ ዘርከብ ሃገራት፣ ምቐእ ሃዋሁው ከይፈጠረ ከምዘይተርፍ ምግማት ይካሄድ። አብዚ ቀረባ እዋን አብ ጀነቫ አብ ዘተገብረ

“ምንጪ ኩሎም ሽግራት ናይ ዶብ ሽግር እዩ” ዘብል አሰልቻዊ (Narrative) ዘኸነ አብዓላ ገጸም ከምዘኸነዎ ዘገብር ዕድል ሰፊሕ እዩ። ሰለዚ፣ አብዚ ጉዳይ'ዚ ሓድነት ኢጋድ ንምድልዳል ብሕልፊ ምስ ጂቡቲን ኬንያን ብቐረባ ምስራሕ አማራጺ የብሉን። ሓድነት ኢጋድ ምድልዳል - ዝዚ ደማ ብወገን ኤርትራ ብዘሰባ ዘግበር ዘሎ አዕናዊ ምንቅስቃሳት ቅኑዕ መረጻታ ከምዘህሉ አብ ምግባር፣ ትላላት ጸዋታን ድሕነትን ኢትዮጵያ ብሓባር ክሰርሑ ጸቡቕ እዩ።

### 3. ንተቋራጫ ጉጅለ ብዘምልከት

ልዕል ኢሉ ከምኣተጠቕሱ እቶም ብተቋራጫ ጉጅለ ዘቐርቡ ዘኮሩ ጸብጻባት፣ አብ ልዕሊ ኤርትራ ዘተነቡኡ እገዳታት ከሪርም ንክቐጽሉ ወሳኔ ተራ ነይሩም እዩ። ኮይኑ ግን ናይ ሓምሌ 2013 ጸብጻብ ተቋራጫ ጉጅለ አብ ዘቐረበሉ ክብ

ደማ ናይጀርያዊ ዘኸነ አባል ናይቲ ጉጅለ ናብ ናይሮቢ ከይኣቲ ዘተኸልከለ ክኸውን ከሎ፣ መንግስቲ ኬንያ ብውድብ ሕቡራት ሃገራት ንዘቐረበሉ ናይ ሺዛ ሕቶ እምቢታ ሂቡሉ እዩ።

እዚ ኩነታት'ዚ፣ ምስቲ ኤርትራ - እቲ ጉጅለ ክብ ሻርነት ሓራ (Neutral) አይነትን እናበለት እትገሰገሰሉ ኩነታት ተደሚሩ፣ ንተኣማንነት ናይቲ ጉጅለ ከይገድእ ሰግኣት አሎ። እገዳ ቡቲ ባይቶ ዘህልዎ ደገፍ (ብሕልፊ ቡተን ቀወምቲ ዘይነፍ አባላት) አብ ጸብጻብ ናይቲ ጉጅለ ዘምርኩሰ ብምዃን፣ ተኣማንነት ናይቲ ጉጅለ እንተደኣ ተተንኪፋ አብ ልዕሊ እገዳ ዘሎ ደገፍ ብኡ መጠን ከይገዳዕ ዘሰገእ እዩ።

ከምዘፍለጥ - ናይቲ ተቋራጫ ጉጅለ ውህደትን (Integrity) ተኣማንነት ንሱ ዘቐርቦም ጸብጻባትን ነቲ እገዳ ግንዲ ሕቐኡ እዩም። አብዚ ግዜ'ዚ (ንሶማልን ኬንያን ሓዊሳን) ክብ ዘተፈላለዩ



ዘኮረ ሓድነት፣ ናብ ኬንያን ሰ-ግንን ብዘተኻየዱ ምብጻሕታት (አብ ናይሮቢ ምስ ፕሪዚደንት ሳልቫከርን ናይ ታዝዝያን ዲሞክራሲያዊት ሪፓብሊክ ኮንገን ፕሪዚደንታትን ብዘተገብረ ምዘርራብ) ከይገዳዕ ሰግኣት አሕዳሩ ምህላወ እዩ።

ብወገን ኤርትራ - ክብቲ ዘሎ ተነጻሎ ንምውጻእ ልዑል ምንቅስቃሳት ይግበር ምህላወ ብግልጹ ዘረኣ ዘሎ'ዩ። ፕሪዚደንት ኢሳይያስ አብዚ ቀረባ እዋን ናብ ኬንያን ሰ-ግንን ዘገበርዎ ምብጻሕ፣ ንሓለፍቲ ዘተፈላለዩ አካላት ውድብ ሕቡራት ሃገራት (UNDP፣ OCHA) አሰመራ ከምዘበጽሑ'ዎ - ኤርትራ ተለዊጣ እዩ ዘብል መልእክቲ ንምሕላፍ ዘግበር ምንቅስቃሳት፣ አቶ የማነ

ናይ ኤርትራ UPR፣ እታ ሃገር ዘረገሰቶ ደገፍ ቀለል ግምት ዘወሃዮ አይነትን። ሽዑ ከም ኡጋንዳ ዘአመሰሉ፣ ንኤርትራ ብምድጋፍ ዘሰምዕም መደረ አተኩር ክወሃዮ ዘግባእ'ዩ።

### 2. ንኢጋድ ብዘምልከት

ልዕል ኢሉ ከምኣተጠቕሱ አብ ልዕሊ ኤርትራ እገዳ አብ ምውሳኔን ምጥንኻርን (ክብ ሕብረት አፍሪቃ ክሳብ ባይቶ ጸዋታ አብ ዘኮረ መሰርሕ) አብ ውሽጢ ኢጋድ ዘኮረ ሓድነት ወሳኔ ኮይኑ ጸኒሑ እዩ። እዚ ተፋሕቐ - እንተደኣ እቲ ጉዳይ ከም ናይ ኢትዮጵያን ኤርትራን ጉዳይ ጥራይ ጌርካ ተወሲዱ፣ ሃገራት ናብቲ ናይ ኤርትራ -

ዘተፈላለዩ ወገናት - ብሕልፊ ክብ ኤርትራ ተረር ተቐውሞ ገጠም እዩ። እቲ ጉጅለ ብተደጋጋሚ አብ ዘዘርግሉም ጸብጻባት፣ መንግስቲ ሶማል አብ ብልሽውና ከምኣተሸመን አባላት ሰራዊት ኬንያ አብ ከሰማዮ አብ ንግዲ ፍሓም ብሰፊሑ ከምኣተዋፈሩን ምግልጹ ይዘከር። በዚ ደማ፣ መንግስቲ ሶማል፣ መራሕ ናይቲ ጉጅለ ክእለ (ክለዓል) ዘኣትት ደብዳቤ ናብ ዋና ጸሓፊ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ልኢኹ እዩ። ብወገን ኬንያ እውን ተመሳሳሊ ተቐውሞን ደብዳቤን ናይ (Persona non Grata) መፈራርሑ ምቕራብ ይፍለጥ። ምስዚ ብዘተኣሳሰር፣ ሓደ ብዘግኡት እንግሊዛዊ - ብትውልዲ

ወገናት አብ ልዕሊ'ቲ ጉጅለ ዘውርወር ዘሎ ወቐሳታት፣ ምስቲ ኤርትራ - እቲ ጉጅለ ናይ አመሪካን ኢትዮጵያን መሳርሑ እዩ እናበለት እተካይዶ ወፍሪ ተደሚሩ ንተኣማንነቲ አብ ሓደጋ ከዩእትዎ ዘየሰገእ አይነትን። ናይቲ ተቋራጫ ጉጅለ ክብሪ ከይገዳዕ እምቢታ፣ ምስቲ ጉጅለ ተቐራራብካ ምስራሕ፣ እቲ ጉጅለ ምስ መንግስታት ኬንያን ሶማልን ዝለዎ ዘይምርድዳእ ንምፍታሕ ናይ ምርድዳእ ስርሓት ምክያድ ከድሊ እዩ። አብ ውሽጢ ኢጋድ እንፈጥሮ ምቕራብን ናይ ሓባር አመለካኸታን እውን ነቲ ተቋራጫ ጉጅለ ዘሆነ ደገፍ ክትርሮ ይኽእል እዩ።

ይቐጽል